

je pojasnil, da sta bojni ladji poslani v zaščito interesov ameriških državljanov na Poljskem.

London, 17. avg. — Danes ob eni uri popoldne je vojni urad objavil rusko brezično depešo v obliku običajnega sovjetskega uradnega komunikacija, ki döhaja redno vsak dan iz Moskve. Depeša se glasi: "Sree Varšave je okupirano." — Par minut pozneje je bilo objavljeno običajno sovjetsko poročilo, ki pa ne omenja padece Varšave, temveč opisuje boje v okolici Novo-Georgijevska in pravi, da so ruske cete vsele večje število poljaki postojank. Poljaki izpraznjujejo Galicijo brez boja. Poročilo je datirano v nedeljo.

Poročilo omenjenih dveh depeš je možno razlagati edinole na ta način, da je prva brzojavka izšla iz ruskega glavnega stana in uradna potrditev iz Moskve pride pozneje.

Poročevalec londonskega 'Daily Expressa,' ki se mudi s političnimi četami nekje v bližini Varšave, javlja, da je zadnjo nedeljo opazoval prihod sovjetske konjenice pri Radzimini. Iz smrekovega gozda je najprvo planila četa poljakov pescev in za njimi so se pojavili Rusi. Nedaleč od gozda je bil polkovni stan v neki hiši, v kateri je bilo več francoskih oficerjev. Ko so Francosi videli, da Poljaki bele, so skočili proti njim z golimi sabljami in jih zapolili nazaj v gozd. Poljaki so ubogali, ali kmalu so v drugič pridržali iz gozda in tedaj jih častniki niso mogli več priditi, da bi se obrnili nazaj proti Rusom.

Inozemstvo.

Inzava madžarske vlade. Zastopnik madžarskega poslanika dr. Gratz, opravnik Masirovič, je izročil avstrijskemu državnemu župniku na zunanjosti poslo dr. Rennerju nastopno izjavo madžarske vlade: Madžarska vlada je vse za ogorčenjem na znanju, da je bil Belli Kunu po zahtevi ruske sovjetske vlade omogočen odhod. Državni tajnik dr. Renner je Masiroviču tako-le odgovoril: Proti tej izjavi naj spomnim madžarsko vlado na dve točki. Prvič se mi zdi, da so na Madžarskem vprito tolkokratne menije ve vladi posabili, da je Avstrija priznala Belli Kunu azilsko pravo in sicer na podlagi pogovorov pred padejem madžarske sovjetske vlade, ki so se vrstile takoj na Dunaju med antiboljševiškimi in konservativnimi madžarskimi krogri ter avstrijsko vlado ob intervenciji zastopnikov entente, da se prepreči krvava katastrofa v Budimpešti. Drugič mora izjavit, da ravna današnja madžarska vlada s članom popravljanje vlade na Madžarskem, ki so, kolikor se spominjam, morili se s Češkoslovaska in Rumunijo, da ohranijo Madžarski njen posest, kot zločinci. Te mojke pa vlada neko druge države, namreč Rusije, katero želimo živeti prav tako v miru kakor z Madžarsko in katera razpolaga vrhu tega z več 10.000 vojnih ujetnikov, visoko ceni, postopa z njimi kakor z zavezniško vlado in stavi njih svobodo kot predlog za povratak vojnih ujetnikov. Eno in isto dejstvo se tedaj z dveh strani popolnoma nasproti presoja. Avstrija nikakor nima volje, v tem sporu razočarati, a se tudi neče spora udeleževati, hode samo same varovati interes svojih državljanov. Sicer pa je vsa zadeva vsele odpovedna prizadetih brezpredmetna.

Ruska delavska ministra, ki obiše Anglijo, čaka v Revalu.

London, 16. avg. — Delegacija russkih strokovnih unij, ki je dosegla 20. julija v Reval, Estonija, na potu v Anglijo, da vrne obisk angleškemu delavstvu, ki je poslalo delegacijo v Rusijo leta prejšnjih let, ki je dobila dovoljenje za vkrepanje na angleški parnik. Izgovor se glasi, da mora ruska delegacija čakati vsele "mednarodnega položaja".

Beli Kun v Moskvi. — Dunaj 21. jul. Listi posnemajo po moskovski "Pravdi", da so na časniku "Pravdu" dospeleni Beli Kun priredili veliko slavnost, tekem katere je Ljenin poveljal Kunu in naglašal njegove zasluge za svetovno revolucijo. S privoljem sovjeter so Beli Kunu poveličili v domovino.

Stavka v Avstraliji. Včasih so proglašali Avstralijo za delo,

kjer ni stavki, pa poznejši razlog kapitalizma je ta razlog ovrgel. Po poročilih delodajalcev v Sydneys (N. S. Wales) se je vrnilo v zadnjih šestih letih v Avstraliji 2153 stavki, od teh 1411 v Novem Južnem Walesu in 742 v ostalih državah. Stavki se je udeležil 502.716 delavcev, največ v N. Južnem Walesu in sicer 458.370.

Poplava na otoku Sahalinu.

Tokijo, Japonska. — Velika poplava na otoku Sahalinu je 12. avgusta uničila potja, razdelila 200 bivališč in 400 oseb je utonilo.

Nemški delavci ovirajo francoske vojske.

London, 17. avg. — Iz Berlina javlja, da so delavski svet v Schneidemuhlu, Prusija, ustavili zavezniški vlak, ki je bil namejen na Poljsko. Delavci so preklicali vlak in našli so štiri strojnice in zalogo oblike. Vzeli so strojnice in dovolili, da je vlak odšel naprej z obliko.

Nemški delavci v gornji Šleziji smatrajo pripoznanje Vrančisa za napoved vojne Rusiji in valedtega zahtevajo da se odstranijo francoski komisari iz plebiscitne komisije, kajti po njihovem mnenju niso Francoski vednevrni, temveč pristaši Poljske.

Irski župan ne prisema angleške nadzore.

Dublin, Irška, 17. avg. — Vojno sodišče je spoznalo ainfajnovskega župana McSweeneyja v Corku krivim pustartva, toda župan danes še ni bila izrečen. Župan ni hotel zagovornika in je izjavil, da ne pripozna angleškega sodišča v irski republiki.

Nekj: civilist je bil ubit in več se je bilo ranjeno v boju z vojvodom v Derrygaltonu med hišnimi preiskavami.

V Templetonu je bil včeraj ubit policijski nadzornik Wilson.

Zdravstvo: priznajo nemške vlade.

Mexico City, Mehika, — Začasni predsednik Huerta je prejel depelo iz Washingtona, ki se glasi, da je predsednik Wilson pravilno pripoznati sedanje nemške vlado, ako se strinju z rokovimi posoji.

Japonsko morje: izprani Škot.

Honolulu, Havaji. — Iz Tokija javlja, da se japonska vlada pripravlja na izpranitev ruskega dela otoka Sahalinu valed protesta Združenih držav, ki so proti okupaciji otoka.

Jugoslavija bo z Rusijo?

Carigrad, 17. avg. — Tukaj poročajo iz zavezniških krogov, da je sovjetska Rusija ponudila mir Rumuniji. Pogoji so leti, kateri zadnje spomlad, ko so bili Poljaki se sosedje Rumuncem. Po vsej izgleda Rumunija ni videti, da je Rumunska pripravljena na mir. Nekatere vesti se glase, da Rumunija koncentriira vojske čete ob meji v Besenjih.

Iz Belgradskega poročaja, da bo Srbija prijatelj Rusije, niso Rumuni napove vojno Rusom.

Velika stavka na Rumunskem.

Dunaj, 17. avg. — Na Rumunskem je generalna stavka izkoriščena in tehnika in telegrafih ter poštih uslužbenec.

Sedanja rumunska vlada je pred padcem in najbrž jo nasledi Britaniano.

Radek v Berlinu.

Berlin, 17. avg. — Karl Radek, znani boljševiški žurnalist in diplomat, je dosegel iz Moskve v Berlin, kjer se že dni vrle tajne konference nemških komunističnih voditeljev.

Jugoslovani v Sibiriji.

Uredništvo "Prosvete" je prejelo par števil "Našega lista," glasila prostovoljev 1. jugoslovanskega polka v Sibiriji. List, ki je tiskan v slovenščini, hrvaščini in srbskini, je izhajal nekaj časa v Harbinu, Mandžuriji, poznaje pa v Vladivostoku; kako se je premikal polk tako se je sabil list iz mesta v mesto.

36. številka tega lista, ki je datirana 12. maja 1920. v Vladivostoku, ima sledoč slovensko vest glede odhoda Jugoslovjanov iz Sibiri v domovino:

"Prvi jugoslovanski transport je odpotoval iz Vladivostoka v začetku marca. Transport se je

ukrejal na ladjo "Antiochus" pod poveljstvom kapitana Vajzeza. Odpotoval je vsega skupaj 120 ljudi, glavno invalidov in pa državljanov, ki niso bili v nobeni vojaški organizaciji. V Honkongu je moralna ladja stati v karanteni, ker se je na njej pojavilo več slušajev tifusa. V Singapurju je zahtevala ta holezen dve žrtvi med nemškimi vojski; umrl je poročnik Gole, ime drugega vojaka pa ni znano. Vzrok temu je med drugim tudi to, da se okrog 600 ljudi na parniku ni dalo cepiti. Opozorjam pri tej priliki brate v golku, da točno izpoljujemo sanitarno predpise pred evakuacijo, posebno da se dajo cepiti proti načrtnim boleznim. Naj se ne ponovi to, kar se je zgodilo v prvem transportu. — Na evakuacijo čaka le 4000 Jugoslovjanov (več skupaj) in ladje za njih pridejo konec junija."

Dalje vidimo v tej številki omenjenega lista ponatis dopisa iz "Prosvete," ki ga je posiljal 17. februarja t. l. Tomo Jeretu iz stare domovine. Iz tega je razvidno, da "Prosveta" potuje po vsem svetu in čitali so jo tudi jugoslovanski prostovoljci v čehoslovaški armadi v Sibiriji.

Majnovejska revolta v Mehiki.

Mexico City, Mehika, 17. avg. — Rebeldi gubernator Esteban Cantu v spodnji Kaliforniji se je podal z izoliranimi vlasti in odstopil svojo mesto Salazarju, ki je bil od vlasti imenovan provizoričnim gubernjem. S tem je končal revolucija v srednji Kaliforniji.

Kazenske službe: poslo-vodje.

Slovenska konsumna združba v Maxhom, (Johnstown) Pa., bo kratkem odprla svojo trgovino in vred tege rasipavje službo poslovodje, ki mora biti poštenega in usmerjenega, imeti vse potrebno izkušenost v trgovini in veljangleškega in slov. jezika. Za dalejšo informacijo naj se obrene vsakdo na tajnika "Maxhom Slovenian Cooperative Association" Andrew Vidrich, 634 Main Street, Johnstown, Pa., kateremu se podajo tudi vse prijave.

DRŽAVLJATA PRIZNAJUJEMO ZA KROJAJSKO OBRTI.

Nudi se ugodna prilika izkušnjivim živiljim na motornih iljinskih strojih za izdelke iz lesa, krovov, itd.

ELLSWORTH & THAYER MFG. CO., 340 Broadway MILWAUKEE, WISCONSIN.

SIKORSKA, JR. TRENDA, 7 NEW YORK STARS SAMO 60.00.

Najnovejša avto, kar rečemo agentja za kartu in Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje in starega kraja v Ameriko, obrente se za pojasnilo in potrebne listine na

BLATJA SKENDERS

javni mestec na Amsterdam in staro kraljevo.

5227 Hotel St. Paul, Pa.

Približaj vam bo denar. — On je za narod, narod je za vam.

DOŠLA GA ZDRAVILA

Imate poskus, mag. Knipp, ženski vredni v vlogi.

PRIM. DO VREDNIH VLOG.

BLATJA SKENDERS

F. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

DR. JOSEPH V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

DR. JOHN V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj

do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

JOHN V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj

do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

JOHN V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj

do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

JOHN V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj

do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

JOHN V. GRANICK

ZDRAVNE

Uradne ure so: 10.00 zjutraj

do 2.30 popoldne.

929 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2338

E. S. PITTSBURGH, PA.

Henrik Drissmans.

Pradobni človek.

Opis načina življenja, jenika in kulture predpravodovinskega človeka v Evropi in Aziji.

(Prosto prevel P. B.)

OSMO POGLAVJE.

Verako in socialno življenje pradobnika.

(Konec.)

Slopih najdemo ogenj, bodisi v tej ali oni obliki, bodisi zemeljski ali naravni ali pa sonce, katerega so vsi smatrali za nebeski ogenj, v vseh verah kot podlago, iz katerega se je potem polagoma razvila vera in nastopili razni novi bogovi, katere so smatrali ljudje po postavi sebi enakim edino bolj popolnejšim in z vsemi si mogocimi dobrinami in tudi slabimi lastnostmi. Tudi med bogovi so se vrátili razni boji za prvenstvo in nadavljanje, kakor med ljudstvom samim. Radi tega je nesmiselno, "da je bog ustvaril človeka po svoji podobi", ampak je človek ustvaril boga po svoji podobi.

Ker so imeli razne bogove, so tudi imeli razne samo bogovom posvečene kraje, kamor noge pa nadnega zemljana ni smela stopiti. Čim popolnejši so bili bogovi, tem popolnejša so bili tudi prava svetinja ali kraji, kjer so bivali bogovi. Dokler človek še ni poznał zidanih ali vsaj leseni stavb in je stanoval na prostem, so dočeli, kot stanovanje bogov najlepše prirodne kraje, kot n. pr. gaje itd. Ko so priceli staviti trajna stanovanja za se, so tudi priceli staviti bogovom svetišča, katera so se zopet ločila od stanovanj ljudstva. Ko se je v teku časa razvijala stavbena umetnost opazimo, da so ljudje v pradobi stavili za takratne čase prave umetne stavbe, katere so bile posvečene bogovom. Zidali so velikanska svetišča — tempelje in druge stavbe. To opazimo lahko na Grškem, kjer je sedaj opaziti razvaline teh templjev in se še sedaj vsak potnik čudi tem velikanskim stavbam, nadalje v Italiji, Egiptu, Babiloniji in Aziiji ali sedanji Mezopotamiji. Najlepše stavbe in svetišča so zgradili svojim bogovom južnoevropski narodi, docim so severnoevropski narodi šele pozno priceli staviti posebna svetišča svojim bogovom. Zgradili so labirinte, t. j. stavbe z mnogimi vijugastimi hodniki, ki so se vili sem in tja po templju in tuje, ki je začel v ta svetišča in ni bil poznan ali ni imel vodnika se je izgubil v teh hodnikih in ni mogel najti izhoda. In take labirinte ne najdemo samo na Grškem, ampak celo pri severnih narodih. Ti labirinti izvirajo tudi iz Mezopotamije in starinoslovcem so mnenja, da so izum Sumijev in Akadijev. I menijo jih tudi "Troja-gradove". Take labirinte najdemo še pri stareh katoliških cerkvah in sicer na tlaku cerkve, zastavljene iz mozaika, t. j. iz malih raznobarvnih kamenčkov. Posebno se to opazi v cerkvah v Italiji in Franciji. V Nemčiji je opaziti da so cerkve, katoliške seveda, agrnjene popolnoma v istem slogu, kot so bila stara svetišča Germanov, edino s tem razlokom, da so bolj umetno izpopolnjena. Sploh je katoliška vera povzela iz prejšnjih ali pradobnih ver veliko dej in jih pripoznala za svoje done.

Človeštvo v pradobi je živilo v takozvanih zadrugah, katerim so načelovali vplivnejši moški, katere so imenovali vodje, poglavari. Kdor je bil najdržnejši in najhrabrejši, temu so poverili svoje vodstvo. Toda posledoma so si ti vodje znali pridobiti vedno več vpliva in moči in tudi premoredna in podvrgli poprej prostoljudstvo vedno bolj pod svojo oblast. Prosto ljudstvo je izginilo, nastale sta dve kasti, vladajoči in podložni. Organizirali so vojaštvo, napravljali roparske pohoke in plen so razdelili — nekoliko, ne vsega — med svoje vojake, da so jih obdržali. V deželih, katera so si polstili, so ljudstva, katera so podvrgli deloma — pokončili, deloma zasnujili in zemljo proglašili za svojo last, premično imetje po razdelili med svoje vojake. Ker pa pa imeli vedno več zemlje so isto dali v najem svojim podložnikom, ki so morali za to dajati gotovo odškodnino, in na ta način se je razvil fevdalni sistem, thengsive in desetina. Ta sistem se po posledoma razvil v ce-

li Evropi. V pradobi je bila vsa zemlja skupna last ljudstva, vsi so imeli pravico do vseh sadežev in pridelkov, ki so zrastli v naravi.

S tem je končana zgodovina pradobnega človeka, kako se je razvijalo človeštvo z ozirom na kulturo in kako je živilo v pradobi. Ta opis nikakor ni popolen, in izpustiti smo morali veliko materiala, katerega se je nabralo v teku časa in ta opis je le mala slika vsega tega, saj so dosezaj odiskrili razni starinoslovi in zgodovinarji. Toda iz tega krajkega opisa je vsakdo lahko razvidel, da je človek napredoval le valed posebnega nagona do boljšega in udobnejšega življenja, namesto zadostiti svojim željam.

Znanost nikakor ne miruje in se vedno odkriva nadaljnje podatke, ki nam jasno kažejo razvoj celotnega človeštva. Zemlja je kakor knjiga s posameznimi stranmi in poglavji, ki nam prioveduje o njenih prvih stanovnikih, o prvih bitjih, ki so bivala na njej. In starinoslovi brskajo vedno po njenem osrečju, pregledajo vsako najmanjšo stvarno, proučavajo jo in naposled izrečijo svojo sodbo. In vsaka najmanjša stvarca, ki izhaja iz pradobe človeštva, ima za celo človeko zgodovino največjo vrednost.

Iz tega opisa je tudi jasno, da ni bil človek ustvarjen kot popolno bitje, kot nam hoče sv. pismo dokazati, ampak se je človek razvil iz najprimitivnejšega bitja do sedanje popolnosti. In ta razvoj človeka se vedno ponavlja in razlikuje je le ta, da sedaj v veliko kraji dobi, kot se je pri prvem slovku.

Razvideli smo nadalje tudi, kako se je razvilo verstvo ali bogoslužje in da imajo vse vere svoj izvor v prvem kultu, kulturni osnovi. In kakor so se posamezna človeška pleme različno razvijala, tako so se tudi verstva ali vere posameznih narodov.

In razvoj človeštva še ni dosegel svojega vrhunca, ampak razvija se še vedno, in se že vedno bo. Kajti v vsakem človeku je nagon do boljšega in udobnejšega življenja in to sili človeka naprej in naprej. In ravno ta nagon je tudi dočil najprimitivnejšo živo bitje, da se je locilo iz vrst živališča, se razvijalo in razvijalo do sedanega časa in se vedno naprej, da je postal bitje, ki se imenuje človek. Starogrški učenjak Sofokles je rekel: "Na svetu živi veliko bitij, med katerimi zavzema prvo mesto človek."

ISČE SE UPRAVITELJ.

"Waukegan-North Chicago Cooperative Association" išče upravitelja za upravljanje trgovine z grocerijo in mesom. Poštenost, izkušenost, znanje slovenskega in angleškega jezika so predpogoji za pričlanjenje. Kdor se želi pričlaniti, naj se odiša s tem! Pričlanite se osebno ali pismeno na spodnji naslov, kjer dobite vse nadaljnje informacije.

JOHN ZAKOVŠEK
1517 Wadsworth Ave.
Waukegan, Ill.

Promislite dobro, komu boste izročili denar za potiševanje v staro kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in storabe, vsak skupka postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsed, kateri goje po delu.

V teh dneh se stavijo v denarnem prometu nepridiskovane zaprake starih izkušenih in premožnih tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanja.

Nase denarne posiljatve se zadnji čas po novi zvezni in na novi način primereno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

AKO ŽELITE DOBITI SVOJCE, sorodnike in prijatelje iz domovine v Ameriko po niski ceni;
POSLATI DENAR HITRO in po najnižji ceni;
POTOVATI V STARU KRAJ po najkrajši črti, tedaj se obrnite na

EMIL KISS BANKIR
143 Second Ave.
New York, N. Y.

Prodajam parobrodne listke iz domovine v vse kraje v Ameriko. Izdelujem vse notarske posle in potrebne spise za delavo svojcev. Potnikom v staru kraj prekrbim potne liste in računam le konsularne pristojbine.

JAVNA ZAHVALA.

Grove City, Pa., 24. julija 1920.
Slavonic Immigrant Bank:

436 W 23d St., New York, N. Y.
Spoštovani gospod:

Oko pred šestimi tedni sem poslala po vaši banki \$95,00, da jih vremenske krone in poslete v staru kraj Božu Ivčičen h. št. 383, Vrbanj, v Slavoniji. Danes sem od Vas prejela pisno s potrdilom, da je moj ose prejel Kron 10,000. Lepa hvala za vaš trud. Jaz se Vam prav od srca zahvaljujem in Vam srčno rada dajem svoj podpis in vsakemu vas bom z veseljem priporočala, da naj se na vašo bankega zadostiti svojim željam.

S spoznanjem
Marija Ivčič,
108 Washington Blvd.,
Grove City, Pa.

STE LI BOLNI?

Nasi zdravniki kateri so specijalisti v raznih bolezni vam bodo pomagali v kratkem. Pridite k nam in se prepričajte.

Mi imamo 35 let skrbnje v zdravljenju kroničnih bolezni, krv, živcev in prebavnih organov, ostatečnosti, glavobol, revmatizem, obisti, jetra in drugih bolezni. Pogovor in nasveti prost.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE.

311 Smithfield Street,
nasproti Post Office — drugo
nadstropje,
Pittsburgh, Pa.

Edini slovenski
SLOVENSKI ZDRAVNIK
v Pensylvaniji

DR. M. MIKOJEVIĆ
prej veskih zdravnik in velikih
zdravnikov v Gradcu na Štajerskem

417 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

Slovenski zdravnik v Ameriki
za vse slovenske in slovene v Ameriki.

Nered črev

je v vročih poletnih mesecih in zgodnjih jesenskih pri sebi odvratilih in pri otrocih splošna priča. To privaja mord od nepravilne hrane, pijača ali hitre izpembne vremena.

Severa's Diarrhoea Remedy

(Severov Pripomoček proti driski) se je izkazal vedno kot zanesljivo zdravljivo na drisko, želodecne krči, colico, proti poletnim naredom driskov itd. Dober in sigurno za dobre — odstranite v otroku. Cena 30c in 25c dnevka. Na prodaj pri starcih.

BY SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših parnikih je vedno tehn naprej razprodan, zato ne čakajte da zadujete tedna, ako ste namenjeni potovanju v staru kraj. V Vaš korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem zavrate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DUREOVNIK — TEST.

28. avgusta — Panonia.

14. septembra — Pres. Wilson.

21. septembra — Belvedere.

V začetku avgusta odpeljujeta parnik Argentina in Panonia, dan odboda še dosedaj ni naznamen.

NEW YORK — GENOA.

1. sept. — Pasare.

NEW YORK — HAVRE ALI — GENEBOURG.

20. avgusta — La Torraine.

27. avgusta — Rochambeau.

28. avgusta — La Fayette.

2. sept. — Aquitania.

3. sept. — Mauretania.

4. sept. — La Savoie.

5. sept. — La France.

6. sept. — Imperator.

Navedeni vozni red je podprt sličnim spremembam. Pišite po enik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom prekrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

In starega kraja je do sedaj prišlo v Ameriko vod slovenskih naseljencev, za katere sem jas izdelal potrebne liste in katerim sem jas poslal karta. Ako želite tudi Vi dobiti sam svoje sorodnike, mi pišite za tozadvena pojasnila.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

LEO. ZAKRAJSEK

70 — 9th Avenue
NEW YORK, N. Y.

MI zastopamo vse parobrodne družbe, ter lahko odpravimo naše potnike na vsaki cesti, ki si jo sami želijo, brez vsake zakaznine v New Yorku. Mi prekrbimo našim potnikom potne liste in vse potrebne listine BREZPLACNO. Nadalje obavljamo vse notarske posle na nekajem rednu.

NEMETH DREAVENTA BANKA sprejema denar tudi na hranilne vloge na tečni in koristonski račun, ter plačuje obresti. Vložite vas denar v našo hranilnico in postanite neodvisni. Najpovoljnje cene.

Pridite osebno ali pa nam pišite na

Slovenska Narodna

Ustanovljena 2 aprila
1904.

GLAVNI STAN: 2057-58 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Pedporna Jedinica.

Tukaj, 17. junija 1909
v državi Illinois.

IZVRISEVALNI ODBOR.

UPRAVNI ODBOR.

Predsednik: Vincenc Čatekar, podpredsednik: Anton Horvat, pos. 140, Canonsburg, Pa., tel. 101; Mati Turje, tel. 101; Mati Štefanček, tel. 101; Frank S. Tischer, upravniki: Filib. Čedov.

POROTNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, 409 Hay St., Springfield, Ill.; Martin Zelenak, tel. 270, Barberville, Ohio; Joe Radick, tel. 432, Smithton, Pa.; Frank Sourek, 2400 Fremont Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2057-58 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VEHODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorick, tel. 438, Dridgereille, Pa.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.50 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Editorial Staff

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 1-20) poleg vsega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Ponovite jo ponovno, da se vam ne ustavi list.

ZAKAJ SE NE PRIMEJO PROFITARJI?

Iz Washingtona poročajo, da je justični podtajnik Howard Figg odkril še več profitarjev, da pozna njih načrte, po katerih natezajo cene navzgor, toda prijeti ne bodo, dokler ne bo dognana "njih osebna odgovornost."

Zakaj se postopa s profitarji tako milo? Če so profitarji znani, ako poznajo njih načrte, zakaj se odlaša?

Je že res, da je težko prijeti bogate profitarje, ker si lahko najamejo najboljše zagovornike, da jih potegnejo iz blata. Saj smo to doživeljili pri predsedniku volnega truda, katerega je zagovarjal blvši predsedniški kandidat republikanske stranke Hughes, ko je bila tožba potlačena na podlagi tehničnih argumentov. Ali vest iz Washingtona pripoveduje, da so justičnemu podtajniku Figgu poznani celo načrti, po katerih profitarji navijajo cene navzgor.

Ako so znani načrti, je najbrž dognano tudi, kdo jih je izdelal in kateri profitarji so se ravnali po teh načrtih. Kadar so pa taki fakti dognani, je pa tudi lahko prijeti krivce. Zaradi tega je nerazumljiva izjava justičnega podtajnika, da bodo profitarje prijeli, kadar bo dognana osebna odgovornost. Kaj osebna odgovornost še ni dognana?

Ali je mogoče hotel justični tajnik Figg le posvariti profitarje, da naj prenehajo z svojo igro, če ne, jih prime in pritira pred sodišče?

Vsekakor bi bilo zanimivo za ameriško javnost, da zavejaj kaj justični tajnik namerava s profitarji, kajti minilo je že več kot dober teden dni po tej izjavi, iz Washingtona pa ni vesti, ki pripovedujejo, kaj se je podvzelo proti profitarjem, o katerih so znani načrti, po katerih so načrti cene navzgor.

Ljudstvo želi, da stopi justični podtajnik v akcijo, kateremu je specijelno naloženo, da pazi na profitarje. Seveda ima ljudstvo za to svoje razloge. Iz raznih krajev prihajajo zopet vesti, ki priporočajo, kupite zdaj obleko, kajti obleka se zopet podraži na zimo.

Jasno je, da mora biti s profitarji pometeno, če hočemo, da kedaj nastanejo normalne razmere. Dokler bodo lahko profitarji poljubno navijali cene, toliko časa bo tudi nepokoj v industriji.

Ljudstvo je prepričano, da se delavske mezde niso toliko povišale, da bi bile sedanje cene opravljene. Res se je povišala delavska mezda, a ni se povišala za toliko, da bi delavec kupil s svojo mezdo toliko, kot je lahko dobil zanjo pred izbruhom svetovne vojne. Kljub temu, da so se delavske mezde, povišale, niso delavci v vojnem času živeli v takih razmerah kot pred vojno in tudi ne bodo živeli, dokler se profitarstvo ne odpravi. Pravzaprav se je položaj delavcev po sklenjenem premirju še poslabšal. Vladna kontrola nad industrijami je nehala in profitarji so še bolj pognali cene kvíško. Delavci so bili prepuščeni sami sebi, da si pomagajo, kakor vedo in znajo. Zaradi tega je nepokoj v industriji po sklenjenem premirju veliko večji, kot je bil v vojnem času. In če so delavci zagrozili s stavko, kot se je to zgodilo pri rudarjih, ker niso mogli več izhajati s svojimi mezdami, je stopil proti njim v veljavno Leverjev protiprofitarski zakon, ki je bil pravzaprav sprejet zaradi profitarjev. Tista peščica profitarjev, ki je dozdaj v mreži in je bila kaznovana, ne steje nič, kajti ta peščica profitarjev toliko šteje kot kaplja v jezeru. Bile so tudi večjidel male ribice, ki so obvisele v mreži, dasiravno je javna tajnost, da so težke in velike ribe — privatni vleveinteresi — bile ravno toliko krive kot ribice.

Delavci, ki morajo zdaj izhajati v tej draginji s svojimi mezdami, se prav dobro spominjajo, da so v vojnem času apelirali na njih patriotizem, a zdaj, ko je sklenjeno premirje, se ne briga živ krst zanje, ko jih gulijo profitarji vseh vrst.

In zaradi tega čaka delavstvo nestrpno, kedaj justični podtajnik Figg prime profitarje in pomaga tako s svojim delom, da se vrnem k normalnim cenam.

Jugoslavija in slovenski klerikalci.

Ustanovljena je država Srbov, Hrvatov in Slovencev, na kratko Jugoslavija, v kateri nimajo več ukazovati Nemci, Italijani ali pa Madžari, v kakšnem jeziku naj se izdajajo uradni listi. Tako sodijo vsi ameriški Sloveni, kajti stare habsburške Avstrije ni več. In ameriški Sloveni, ki tako sodijo, se motijo. V novi in mladi Jugoslaviji med slovensko duhovščino, ki sedaj najbolj glasno kriči, da mora Jugoslavija postati kraljevina pod žezлом Karadžićev, je še vedno v navadu blaženo nemškutarenje, kar le potrdi, da so gospodje še vedno za habsburškega Koria, da bodo lahko kramljali med sabo v jeziku, ki ga ne razume po njih mislih "ta gmejn folk."

Pred nami ležita uradni listini, mrtvačna lista, ki ju je izdal J. Koritnik, župnik, pardon Pfarrer zu Pfarramt St. Michael zu Bloke" in potrdil Victor Švigelj, kaplan ravno tista fare za Franc Znidarsiča, ki je umrl za "Verkuehlung" (za prehладom) in Johana Znidarsiča, ki je umrl na "Faisen" (za božastjo.) Na teh mrtvačnih listih je še potrjeno, da sta doma iz Topola, pokopana pri "St. Michael zu Pfafford" in na mrtvačnih listih je kolek države SHS, tiskano na njem — "Narodna vlada v Ljubljani."

Ko smo gledali ti uradni listini in Jugoslavije v nemškem jeziku, nismo hoteli verjeti svojim očem, da listini prihajajo iz Jugoslavije, ali kolek države SHS, pa na katerem je bilo tiskano "Narodna vlada v Ljubljani", nas je prepričali, da se prav nič ne motimo. Pričeli smo naštevati vse sv. Mihe, kar jih je na Kranjskem, da pravzaprav nahaja ta St. Michael zu Bloke." Končno smo zaključili, da morajo biti to Bloke pri Ložu, ali pa Nova vas, kjer se v bližini nahaja vas Topol, toda prisedi še danes ne moremo, da se nismo zmotili.

Clovek ni treba, da bi bil živinski, vsečega ga pa pogradij, da dobi tako listino v roke od tistih ljudi v nemščini, ki so leta in leta pripovedovali slovenskemu kmetu, da jih gulijo Nemci, ko jih noben človek ne ovira, da izdajo uradne listine zdaj v slovenskem jeziku, ko jih nihče ne ovira, da poslujejo v jeziku, ki ga ljudstvo razume. Nemčina ima v Združenih državah toliko vrednosti kot slovenščina, kajti uradni jezik v Združenih državah je angleščina. To bi moralno biti znano tudi fajmošču in kapljanu, saj sta toliko časa hodila v šolo, da sta se naučila, da nemški jezik ni uradni jezik Združenih držav. Če nista znala angleščino, sta morala vedeti, da razumejo slovensko gl. odborniki slovenske podprtne organizacije, in ker je slovenska podprtina organizacija, da organizacija uraduje v angleščini in v vseh jugoslovenskih jezikih.

Gospodje so nemškutari pred avtočno vojno v blaženi avtočni Avstriji in nemškutarijo še danes v Jugoslaviji! Kljub svojim nemškutarenju so pa pripovedovali slovenskemu kmetu in delavcu pred avtočno vojno, da ju gulijo le Nemci, mesto da bi njima, povedali, resnico, da ju ravno tako tlačijo domači pijavki kot nemške, in da so sami največ krivi, da sta kmet in delavec izkorisčana, ker sami zagovarjajo kmetove in delavcev izkorisčevalce.

Slovenski klerikalci so zdaj na sedlu v Jugoslaviji. Ustedi se niso v sedlo, ker imajo mogoče večino slovenskega ljudstva za sebo, ampak ker so si na podlagi starega krivljenega avstrijskega volilnega reka prilastili po revolucioni v črnoščoti državi toliko mandatov, kolikor so jih mogli pograbit, ne da bi vprašali slovensko ljudstvo, če se atrinja z njihovim grabežtvom. In taki dogodki zdaj ljudstvu lahko odpodi, da so jih slovenski klerikalci grdo vravili, kar so kazali le na Nemce, kot izkorisčevalce slovenskega ljudstva, pri tem so pa pozabili povedati, da imajo svoje roke v žepih slovenskega kmeta in delavec.

Tako slovenski klerikalci skrbijo, da ljudstvo čim hitreje sposava do prave sovražnike in najintimejše priatelje svojih sovražnikov. Crna internaciona ni dala še nikdar počenega groda za narodne pravice, prav

rada se je pa posluževala šovinskih fraz in "šlagjerjev", da je potegnila ljudstvu mrežo na oči, da ni moglo spoznati svojih pravnih sovražnikov.

Izjava, ki prizadetim krogom ni všeč.

Nekdanji magnat v Wall Streetu, Daniel Drew, je pisal knjigo, v kateri je odprto povedal svoje manipulacije, ki so ga vedole do bogastva in zopet niz dol v življenske nižine. Njegova izjava je jasna in odkrita. S pravo odkritostjo pripoveduje, kakšnimi zvijači se je posluževal, da je odri druge.

Odkritostjo pripoveduje, kako je pričel svojo karijero, da postane bogat. Trdil je, da govorja v življenske nižine. Njegova izjava je jasna in odkrita. S pravo odkritostjo pripoveduje, kakšnimi zvijači se je posluževal, da je odri druge.

Drew je dal najpribližno veliko sili, naskrbi, da je napočil in tako povečal njegovo težo. On prizna, da ni nikdar prodal dvakrat goveje živine enemu mesarju, toda vsak mesar, katerega je enkrat osleparil, mu je rad pomagal, da je osleparil tudi njegovog konkuranta. Posluževal se je pravih eiganskih "umetnosti" pri svojih kupljih.

Tudi patriotičen ni bil nikdar žecu, kajti pravi patriotizem se po njegovem mnenju ne izplača, ker ne pomnožuje bančne vloge.

Ko je izbruhnila državljanska vojna, je bil nasprotnik Lincolnu, toda kmalu se je prepričal, da vojna množi njegov imetek, in kolikor je žalosten, ko je vojna končana.

Drew je mrtve, toda njegova knjiga ni všeč ljudem, ki zagovarjajo sedanji item blagovne prodejne v distribuciji. Nekateri časnikarji, ki zagovarjajo privaten interes, ga imenujejo "malopridnela", ki ne sodi v pošteno družbo. In to je razumljivo.

Zagovorniki privaten interesov zagovarjajo z ognjem, da so si milijonarji pridobili svoje milijone s pridnim delom. Če pa dnevnik slučajno dobi v roke Drewovo knjigo, se nekote vprašajo, kolikor je Drew se dandasne spreha, da Amerika, ki so delali in poslušovali, kot je bil Drew, dokler je bil bogat?

S svojim delom si ne pridobi milijonov. To je pribita resnica, kot je res, da bo navaden delavec v dandasnih razmerah ostal vedno siromak, dokler so mu na raspolago le dohodki, ki jih zasluži s svojim delom.

Ali Drew je z svojo knjigo storil le nekaj dobre, dejavno vplival na politične interese, da bo pričel s igro profesionalnih političarjev starih strank in ne pripadajo več k starim strankama, je vseeno, kdo bo pri primarnih volitvah kot kandidat starih strank prejel večino in postal officijelen kandidat stranke, kajti ti delavci in delarji ne bodo zahtevali prijateljstvo z njimi.

Drew je mrtve, toda njegova knjiga ni všeč ljudem, ki zagovarjajo sedanji item blagovne prodejne v distribuciji. Nekateri časnikarji, ki zagovarjajo privaten interes, ga imenujejo "malopridnela", ki ne sodi v pošteno družbo. In to je razumljivo.

Zagovorniki privaten interesov zagovarjajo z ognjem, da so si milijonarji pridobili svoje milijone s pridnim delom. Če pa dnevnik slučajno dobi v roke Drewovo knjigo, se nekote vprašajo, kolikor je Drew se dandasne spreha, da Amerika, ki so delali in poslušovali, kot je bil Drew, dokler je bil bogat?

S svojim delom si ne pridobi milijonov. To je pribita resnica, kot je res, da bo navaden delavec v dandasnih razmerah ostal vedno siromak, dokler so mu na raspolago le dohodki, ki jih zasluži s svojim delom.

Ali Drew je z svojo knjigo storil le nekaj dobre, dejavno vplival na politične interese, da bo pričel s igro profesionalnih političarjev starih strank in ne pripadajo več k starim strankama, je vseeno, kdo bo pri primarnih volitvah kot kandidat starih strank prejel večino in postal officijelen kandidat stranke, kajti ti delavci in delarji ne bodo zahtevali prijateljstvo z njimi.

Drew je mrtve, toda njegova knjiga ni všeč ljudem, ki zagovarjajo sedanji item blagovne prodejne v distribuciji. Nekateri časnikarji, ki zagovarjajo privaten interes, ga imenujejo "malopridnela", ki ne sodi v pošteno družbo. In to je razumljivo.

Zagovorniki privaten interesov zagovarjajo z ognjem, da so si milijonarji pridobili svoje milijone s pridnim delom. Če pa dnevnik slučajno dobi v roke Drewovo knjigo, se nekote vprašajo, kolikor je Drew se dandasne spreha, da Amerika, ki so delali in poslušovali, kot je bil Drew, dokler je bil bogat?

Slovenski klerikalci so zdaj na sedlu v Jugoslaviji. Ustedi se niso v sedlo, ker imajo mogoče večino slovenskega ljudstva za sebo, ampak ker so si na podlagi starega krivljenega avstrijskega volilnega reka prilastili po revolucioni v črnoščoti državi toliko mandatov, kolikor so jih mogli pograbit, ne da bi vprašali slovensko ljudstvo, če se atrinja z njihovim grabežtvom. In taki dogodki zdaj ljudstvu lahko odpodi, da so jih slovenski klerikalci grdo vravili, kar so kazali le na Nemce, kot izkorisčevalce slovenskega ljudstva, pri tem so pa pozabili povedati, da imajo svoje roke v žepih slovenskega kmeta in delavec.

Tako slovenski klerikalci skrbijo, da ljudstvo čim hitreje sposava do prave sovražnike in najintimejše priatelje svojih sovražnikov. Crna internaciona ni dala še nikdar počenega groda za narodne pravice, prav

Očitno norčevanje iz ljudstva.

Pribita je resnica, da profesionalni političarji ne dajo podnega groša, kako sodi ljudstvo o kandidatih, ki jih delečijo, da kandidirajo v javne urade in ustavodajne zbornice, kajti preprifali se se, da so pri primarnih volitvah prodri njih kandidatje, čeprav je ljudstvo glasno ali pa natihoma zabavljalo čex nje.

V državi Illinois imajo tudi postavo za primarne volitve, o kateri so govorili, da je bila zaradi tege sprejetja, da pokale ljudstvo, saj, da katerim kandidatom stoji, ki jih postavlja razne frakcije starih političnih strank, katerih pa v resnici niso nič drugega kot skupina ljudi, zbrana okoli getovih političnih "gospodarjev."

Lowden-Shermanova frakcija, ki je zdaj v sedlu v Springfieldu in ki je osredila ljudstvo v Illinoisu z znano komisijo za javne potrebitine, je še tako daleč, da je postavila senatorskim kandidatom William B. McKinley, ce stenočeleznikega magnata, ki kontrolira 425 milij cestnih železnic v državi Illinois, poleg pa nekaterih cestnih Illinoiskih mestih.

Od Lowden-Shermanove skupine ni bilo pričakovati kaj drugega, kajti gospodje vendar niso tako neumni, da bi postavili kandidate, o katerih so preprifali, da bi škodovali njih interesu, če so izvoljeni.

Zavedne delavce in delarje, ki so spoznali že igro profesionalnih političarjev starih strank in ne pripadajo več k starim strankama, je vseeno, kdo bo pri primarnih volitvah demokratične ali republikanske glasovnice. Vedonom bo ostali doma in se splet v obredih udeležili primarnih volitev. Ali važno je pa za ljudstvo vobče, ki se ni politično zrelo in vzame vse za golo resnico, kar mu načrtuje profesionalni političarji, da ne bodo manj glasovali na drugega novembra, ampak da tukaj še dve stranki, za katere lahko glasujejo: socialistična in farmarska-delavška stranka, ki sta postavili kandidatom može, o katerih so volile lahko preprifani, da bodo delali za ljudske interese.

Terorizem od vseh strani zlomil jeklarsko stavko.

(Nadaljevanje.)

Da je stavka ponesrečila, so bili deloma vzrok unije same. To so izjavili voditelji sami. Namen te stavke je že itak vsem jeklarskim delavcem znani, namreč izseliti konferenco, na kateri bi se kolektivno pogajali podjetniki in zaščitniki delavev in odpove 12urne delavnika in poleg tudi nekaterih določb glede postopanja za delave. Ta stavka sploh ni imela kakega zarotniškega cilja, kajti to je bilo splošno mezdino gibanje delavev in voditelji so šele le na drugem mestu.

Položaj delavev pred stavko je bil tak, da stavke nista mogla začasiti Fitzpatrick niti Foster. 75 odstotkov delavev v jeklarski industriji je bilo prisiljenih delati od deset do 14 ur na dan in ker se uradniki jeklarskega trusta niso niti najmanj ozirali na želje delavev, da bi izboljšali sistem v delavnicih, je uporni duh vedno bolj naraščal med delaveci samimi.

Za čas vojne je bilo delavstvo naravnost obožavano. Bilo je tako velepotem, da je predsednik Wilson in drugi vladni veliki uradniki, naslovili na delavstvo posebno poslanico. Povzgodovali so se in hvalili, ker so tako pozitivno prispevali raznim dobrodelnim organizacijam, ki so se ustanovile za čas vojne, ker so taki veliki množini kupovali obveznice svobode in ker so izrabili svoje moči, da so čim več močne producirali. Slednji delave je bil patriotičen "Amerikanec". Toda v času štrajka?

Mesto da bi prišel zopet predsednik Wilson, je prišel zvezni državni justični tajnik Palmer in poročilo sečnatega odseka, ki je preiskoval ta štrajk. Prišla je zvezna armada, prišla je državna policija in delavec je bil zopet "prokleti hunky."

Delaveci so bili zelo malo afektivni od Rusije in zelo, zelo redko bili oni, ki so sploh imeli pom, kaj pomeni "sovjet". Nič ne pa sploh ni kedač cital Peterjeve "Rudeče knjige." Oni, ki so dali temu štrajku značaj revolucionarnega in boljševiškega gibanja, so bili oni, ki so hoteli dosegli svoj namen in - dosegli so ga.

Brezumno je sploh misliti, da bi bila stavka, v kateri je bilo prizadetih okrog 300.000 delavev, ki so bili razstrečeni v toliko delavnicah, imela značaj boljševiške zato.

Velikega pomena za vsako stavko je pa, v kakem duševnem razpoloženju so delaveci. Duševno razpoloženje delavstva morajo poznati oni, ki vodijo stavke. Ako stavkovni voditelji ne poznajo delavstva v dno duše, ne bodo sposabni. In to se je tudi pokazalo pri zadnjem velikem jeklarski stavku. Ko so stavkarji zborovali in ko so stavkovni voditelji obdrževali govor, se stavkarji niso toliko aminali za razne unije, natača učili, kot pa, ko so jim govorniki pojasnjevali, koliko so morali trdati v tovarnah, jeklarnah in zavijih, da so morali delati po 12 in se da, kako so bili zanimali za preddelavev in bosov, da vse so se spomnili na vse in navdušili so se za nadaljevanje stavke. Poleg je pa tudi veliko odvisno, ako znajo delavski voditelji opogumiti delavstvo za upravo nadaljevanje stavke, ki znajo pridobiti delavstvo na svojo stran.

Da je bila zadnja jeklarska stavka takoreč izgubljena, je bilo več vzrokov, izmed katerih je bil tisti, ker je jeklarska korporacija tako močno podjetniška organizacija, "U. S. Steel" korporacija je bila prevelika, da bi bila premagana od 300.000 delavev, ki so se glasi poročilo te komisije. Imač je na razpolago preveč zavestnikov v teh nogotih industrijah, preveč uradnikov, krajevnih ali lokalnih, imela je prevelik vpliv na organizacije in sploh na vse ustanove, prevelik vpliv na jeklarske ustanove, prevelik vpliv na cerkve in sploh na jeklarsko življenje in milijenje. Če je bilo omenjeno v začetku za povzročila, da bi bila premagana delavev, ki so tako razpogojili po celih državah. Ta jeklarska korporacija se lahko ustvari kot dobro organizirana; Ako bi mi kmetje tako divje dvi-

vla, ki lahko katere vsako nje sovražno gibanje. Poleg delavev niso bili v več zadavah edini in so bili v več zelo važnih vprašanjih različnega mišljenja in celo voditelji sami niso bili med seboj edini.

Vse drugače, kar se tiče vodstva, je bilo na v jeklarski industriji. Vse jeklarske kompanije so izredno vodstvo glede štrajka popolnoma korporaciji sami. Ves čas štrajka ni bilo čuti nikogar drugega kot Garyja samega. On je bil duša vsega gibanja podjetnikov z ozirom na stavke, on je vodil vse jeklarske kompanije v času stavke. Kakor je on rekel, tako je bilo, in nič drugače. Dve odločilni faktorji v tej stavki sta bila tudi governor države Pennsylvania ki je postal državne konstablarije na stavkovno polje, in šerif v okraju Allegheny ki je poveljeval četi deputirjev. Skoro v vseh mestih, v katerih so jeklarske, so vsi izvršili občinski uradniki obenem tudi vsebniki jeklarske kompanije. Več tega je sploh nemogoče podati jano sliko o celi javni kontroli, ki jo ima jeklarska korporacija in vseh lahk razume, kako težak je boj s tako močno podjetniško organizacijo, kot je "U. S. Steel".

(Dalje.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

ELRIKALCI IN PREHRANA.

Kaj je pri nas vse mogoče? Vsi je predobro vemo, da je svoj čas vveden, v kateri so sedeli tudi kraljinski ministri, uradno izjavila, da v Jugoslaviji ni živil niti toliko, da bi bila gladka zagotovitev prehrane mogoča, vseč česar je prepovedala izvoz.

Cene so se začele dvigati. Ker se je vsakdo bal, da bo moral gladovati, kakor v letih 1917. in 1918., je kupoval, kar je dobil in plačeval po takih cenj, kakršna se je zahtevala. Moka n. pr. se je skoraj čez noč podražila od 3 na 15 kron, odnosno od 5 na 20 kron za kilogram.

Sedaj pa je naenkrat vladar razglasila, da imamo preveč živil, vseč česar je dovolila njih izvoz, ki znaša na tisoč vagonov.

Kakršna vlada je to, ki razglasila, da imamo preveč živil, vseč česar je dovolila njih izvoz, ki znaša na tisoč vagonov.

Kakršna vlada je to, ki razglasila, da imamo preveč živil, vseč česar je dovolila njih izvoz, ki znaša na tisoč vagonov.

Zakaj je vladar delala tako? Ali je bila mnenja, da mora delači za nikdar sité požeruh - verižni - ali za ogromno večino poštenega stradajočega ljudstva?

Vladar je dobro vedel, da je v državi še veliko preveč živil, saj se je lahko vsak čas po svojih organih prepričala, kolikšne so zaloge. Toda vlada je menda upravila način uradnega razglasila, da ni živil in to samo zato, da so cene čez noč tako strahovito poskodeli, da so pri tem zopet verižniki in zavodi raznih strank, ki so bile na vladu, svoje še prej poceni nakupljene in skrbno prikrivane zaloge mogli po oderuških cenah prodajati in s tem ubogo ljudstvu prav do kosti guliti.

Vse mizerije so v polni meri kriv klerikalni ministri, ki so ljudstvu lagali, da ni živil.

Zakaj nimamo sladkorja? Mešeca marca leta 1919, je sklenila naša vlada s Češko pogodbo, po kateri dobi Jugoslavija iz Češke 100 vagonov sladkorja proti temu, da da Čehom živimo. Vsaka vlada si ima sama kupiti pogojno blago. Naša vlada je zanesnila nakup sladkorja. Namesto 100 vagonov sladkorja ga je kupila 19. Sedaj ko je pogodbina zapadla, se pa kregu s Čehi, da nočejo dati sladkorja. Pogojena je bila cena 5 K 50v. Danes pa je cena od 50 do 80 K, pa ga še ne dobiti. Tako se pri nas upravljajo državo. Ni čudno, ko je strankam glavna briga pričakanje o tem, kdo bo vladal, za potrebe prehravljiva se pa nihče ne briga.

Država glavni navijalec cen. Kakor smo že zadnjaj napovedali, je državni monopol res znova podražil vse tobačne izdelke, a to kar za 100 odstotkov. Mi kmetje bi ne imeli nič proti temu, ako bi se podražile fine cigare in najfinje cigaretni tobak, kjer to je luhus, to so že dosedaj kadili le bogatimi in verižniki. Toda odločeno ugovarjam, da se podraži najnavadnejši tobak za pipo na 1 K. klobase na 2 K in najpripravljene cigare (kratke) na 80 vint.

Jeklarska korporacija se lahko ustvari kot dobro organizirana; Ako bi mi kmetje tako divje dvi-

gali cene našim pridelkom, bi nas vse pozapri.

Nov denar od 2 do 100 par in od 3 dinarjev pride pri nas v najkrajšem času v promet.

Kaj bo z vojnimi posojili? Finančni minister je sklenil, da se v najkrajšem času vse vojne posojila na Jugoslaviji popisuje in figosajo.

Sredna Slovenija! Pri nas dobitno skoraj vsaki teden kak nov davek v obliki pristojbin, carin in raznih tax, pri tem pa se delajo naši trgovini, industriji in obrti, kakor tudi kmetijskemu proizvajaju vse mogoče ovire in težave. Tako stročna pa je le Slovenija, dočim v drugih krajinah državne pravice, pa tudi enake dočnosti!

Priti že moramo enkrat do urejene, enotnega državnega gospodarstva, predvsem pa do urejene enakopravnega davčnega poštopanja, ker z večnimi primanjkljaji se v državi ne bo moglo in smelo več gospodariti.

Nasi vojni ujetniki. V Italiji imamo še 429 vojnih ujetnikov, ki se vrnejo v najkrajšem času, oziroma ko ozdravijo. Deset teh ujetnikov je izjavilo, da prostovoljno ostanejo v Italiji. — Iz Rusije se je zadnje čase vrnilo 2221 jugoslovanskih ujetnikov, a koliko jih je še tam ostalo, ni mogoče dognati. Naša država je poslala tja dve komisiji, ki zhramata ujetnike ter pripravljata vse potrebitno za njih vrnitev.

Velik podar je bil v Zarečici pri Ilirski Bistrici. Trem posnetnikom je pogorelo vse imetje. Škoda znaša okoli 300.000 hr. Začakali so neki ljudje, ki so kradli kočko.

JOŽEFA PAJK! Pred petimi leti sva bila skupaj na Moon Run, Pa., in potem je on odšel od tam in od tedaj nisem več slišal o njem. Porocati mu imam zelo važne stvari. Cenjene rojake prosim, da kdo ve za njegovo naslov, naj mi to sporoči, ako bo pa sam čital ta oglas, naš se mi prijava; zelo rad bi se pogovoril z njim, pišemo ali pa osebno. Moj naslov je: Andy Bradač, P. O. Box 48, Brun, Pa. (Butler County). — (Adv., avg. 18.)

ELJE JE MOJ PRIJATELJ

Naši ujetniki so se učeli redne seje 12. septembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih zadev, katerje moramo rešiti. — Opozorjanje člane, da pravčno posamezno in akto podlejmo po postopku, naš poselje dovolj veliko vstopi, ker jaz ne bom zlagal za nobeno. — Vsakdaj naj se ravna po pravilih, pa bo nobenega nosporaznjenja ali prekoračanja in zavajanja.

— Crti Modrač, Huntington, Ark. (Adv.)

ZDRAVILA BI SE RADA

Slovenka srednje starosti in brez otrok. Semanija bi se rada z dobrim in poštenim Slovencem v starosti od 38 do 42 let. Kdo resno misli, naj mi pošlje sliko in navede, koliko časa je že tu v Združenih državah, in kakšno delo da opravlja ter druge podrobnosti. Na zahtevo mu natančno odgovorim. Trinajst je jamečna. Moj naslov je: Mrs. Ana Pere, P. O. Walsenburg, Colo. (Adv.)

GENILA BI SE RADA

Slovenka srednje starosti in brez otrok. Semanija bi se rada z dobrim in poštenim Slovencem v starosti od 38 do 42 let. Kdo resno misli, naj mi pošlje sliko in navede, koliko časa je že tu v Združenih državah, in kakšno delo da opravlja ter druge podrobnosti. Na zahtevo mu natančno odgovorim. Trinajst je jamečna. Moj naslov je: Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati.

pravo silko socialismu.

Naročina znaša \$1.50 na leto.

\$1.50 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC,

3639 W. 26th St.,

CHICAGO, ILLINOIS.

POZOR SLOVENCI!

Ako si želite osvetlit in dobro prehraniti sebe, kar bo zelo koristilo vašem zdravju, tedaj obiščite rojaka Anton Mladiča v krasnem naravnem okraju v Algonquinu, Ill., ki je le 45 mil severozapadno od mesta Chicago. Tu je izvrsten ribolov, dobra kuhinja, čedna prenoščka, izvrstno dobra studenčna voda, goðoba in plesovne sobote. Mnogo druge raznovrstne zabave. Vlaki vozijo štirikrat dnevno, ob 7, 11 uri dopoldne in ob 3 in 5 uri popoldne in North Western postaje. Z automobilem pa pojrite po Milwaukee Ave., Rand Road, Barington in do Algonquina.

Uljudno se priporoča za "Summer resort" lastnik

ANTON MLADIČ.

Telephone 10 River Road,

Algonquin, Ill.

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

bom zopet dobil iz starega kraja. Popravljam, kupujem in prodajam

tudi stare že rabljene harmonike, kateregakoli izdelka.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place,

Brooklyn, N. Y.

MUZIKANTJE!

Na prodaj imam harmoniko, še malo rabljeno. Lubasova harmonika iz starega kraja, štiriravnata z visokimi glasovi G, C, F, B.

Ce katerega veseli godba, naj jo pride pogledati, ali pa naj piše za ceno, ker izgleda kot se čisto nova, ker sem jo prav malo rabil in posebno pažil na njo.

Moj naslov je:

TONY KAISER,

Taylorville, Ill. Box 378.

NAPREDNIK

"Prosveti" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki igramo v blagost za razvoj posrednikov po vsem svetu.

GUST CARLSON, Pres.

E. MATURI, Vice Pres.

J. OSBOLT, Ass't. Cashier.

FIRST NATIONAL BANK

GUST CARLSON, Pres.

E. MATURI, Vice Pres.

J.

Rudarji zaprti v gorenjem rudniku.

Kompaniji je bilo več za rudnik, kot za rudarje.

V bližini Butte, Mont., se nahaja bakreni rudnik Speculator, v katerem je našlo svojo prezgodino smrt 164 rudarjev in sicer največ v sled postopanja uradnikov družbe, ki lastuje ta rudnik. V rudniku je namreč izbruhnil ogenj in uradniki te družbe mesto da bi poslali rešilno moštvo, da bi rešili rudarje, ki so ostali v rudniku in jim bil zaprt izhod vsled oginja, so večeli spustiti vodo v glavni hodnik. Vsled tega se je zračni prepihl zaobrnih in gnat s seboj dim in duše pline naravnost v rudnik nazaj, kjer so rudarji iskali zavetje. Hodniki, ki so vodili k varnostnim izhodom, so bili razvidni z betonom in vsled tega se rudarji niso mogli rešiti skozi varnostne izhode. Ko je bil ogenj počašen, so našli te rudarje mirne ob teh betonskih stenah. Domalega vsi so imeli nohte na prstih obrabljeni do kosti, ker so poskušali narediti vsaj malo odprtino skozi te betonove stene, da bi se rešili. Toda njih nadčloveško delo je bilo brezspečno.

Poleg je bilo zaprtih v tem rudniku še nekaj rudarjev, katere so pa rešili njih tovariši, ki jim je bilo človeško življenje nad vse in se niso ustrashili nobene naprave, in ki so žrivovali vse, da rešijo te rudarje. Rešenih je bilo petintrideset rudarjev od treh mož, ki so pa sami postali žrtev duščnih plinov in dima. Ti trije junaki, Manus, Duggan, James D. Moore, Peter Sheridan in Michael Conroy so žrivovali svoje življenje, da so rešili druge. Šest rudarjev je rešil Moore in 29 rudarjev se je posredito rešili Dugganu, ki jih je bodril, da naj vtrajajo, dokler ne pride pomoč, odredil, da so zapri hodnik, po katerem so prihajali duščni plini in dim, z blatom, raznimi lesom in obliko. V rudniku so bili celih 40 ur brez vsake hrane in vode in 2200 čevljev globoko pod zemljo. Kakor so ti rudarji pripovedovali pozneje, je le s težavo Duggan preprečil, da niso razdrili to steno, katero so z veliko težavo zgradili in tako preprečili, da jih ni zadušil dim in plin, ter tako šli v svojo lastno smrt. Ko je prišla pomoč, je Duggan odšel v drugi del hodnika misleč, da bo rešil še druge rudarje, ki so bili šli zaprti v rudniku, toda pri tem je našel svojo smrt; isto se je pripetilo tudi drugov. Šest rudarjev je napravil nagrobeni govor Dugganu in pričel s kampanjo za nabiranje posebnega sklada, da se postavi spomenik temu junaku.

Naročeno blago je bilo pripravljeno za odpotekatev že koncem meseca marca. Večina zabojev je bila že v skladislu v New Yorku, nekaj zabojev pa je bilo na potu. Nastala je stavka železničarjev, ki je tako paralizirala železnički promet, da so vse železnice med Chicago in New Yorkom postavile embargo na vse tovor. Tovarnarji, kjer je naša korporacija nakupila blago, istega niso mogli odposlati v naše skladisce, dokler niso železnice dvignile embargo.

In kakor hitro so železnice zopet začele prejemati tovor, je bilo poslano blago iz tovarn.

Ker je bila naša želja, da gre vse posiljatev naprej z enim in istim parnikom in ker je zopet v tistem času izbruhnila stavka železničarjev v Jugoslaviji, smo bili prisiljeni zadržati posiljatev zabojev, ki so prišli ob pravem času v New York.

Blago odposlano iz Chicago 26. aprila in istočasno naloženo v dva vagona je prišlo v New York in sicer blago naloženo v en vagon dne 17. junija in blago naloženo v drug vagon pa šele 19. julija. Iz tega je razvidno, kako je paraliziran ves železnički promet med Chicago in New Yorkom in da je pripisani zaknaslost posiljatev ne-rednosti železnicam, nad katerimi nimamo nobene kontrole.

Večina posiljatve je sedaj že v starem kraju. Večina zabojev, paketov in nekaj naročenega blaga je šlo naprej z angleškim parnikom "Italia" 8. junija in br. Zalaznik, ki se nahaja že v Ljubljani, da nadzoruje razdelitev zabojev in blaga, poroča, da je Nakupovalna zadruga v Ljubljani že dobila avizo za blago, ki je šlo naprej z parnikom Italia in Panonia. Danes pa smo prejeli obvestilo, da je tudi ostalo blago, naloženo na parnik River Orenti, na potu v domovino že od 21. julija in da dospe vsak čas v Trst.

Br. Zalaznik ima naloge, da tako distributira zaboje, pakete in blago, kaker hitro isto dospe v Ljubljano. Z distribucijo mu bo pomagala tudi Nakupovalna zadruga in sedaj smo že prejeli obvestilo, da so sicer v Ljubljani posredovali za opštitev carine in imeli uspeh. Kako hitro dobimo obvestilo o razdelitvi blaga, bomo takoj obvestili vsekoga posiljalca z dopisom. Do tedaj pa prosimo še nekoliko potrpljenja. Kako razvidno, ni korporacija zakrivila zamude, ampak priste so vnes nerezode, katerih nismo bili v stanu preprečiti, kljub temu, da smo storili vse, kar je bilo mogoče storiti, da se posiljatev pospeši.

Za ponesrečene rudarje v rudniku Speculator je dobilo samo 41 družin denarno odškodnino, vsaka po 3800 dolarjev. Kompanija je poskušala se odtegniti temu izplašilu in se je izgovarjala s tem, da so bili ti rudarji ponesrečeni po oficijskem delovnem času in ne med delavnim časom samim in da so ostali v rudniku dalj kot kompanija ni izplačala ničesar, ker niso bili ameriški državljani ampak inozemci in se je izjavila, da more dobiti naslove sorodnikov teh inozemcev. In v istem času je pa kompanija izplačala 18 milijonov dolarjev čistega dobitka,

v fiskalnem letu, ki se je končalo 30. junija 1918 je smrtno renesrečilo v državi Montani v kovinskih rudnikih 387 delavcev, v premogorovih 52, v plavžih 37, pri električnih centralah 19 in v gozdovih 10 delavcev. — Trajno in popolnoma pohabljeno je bilo v rudnikih v državi Montana: V kovinskih rudnikih 12.223, v premogorovih 1.220, in v plavžih 1.560 delavcev. Samo začasno a popolnoma pohabljeno v tej državi istega leta je bilo v kovinskih rudnikih 203, v premogorovih 50, in v plavžih 40 delavcev. Iz tega se lahko razvidi, kje je bolj prekrbljeno za delavcevo živilensko varnost: v industriji, kjer podjetniki pričajo delavsko strokovno organizacijo, ali v industriji, kjer so delavci brezpravni.

Vsek rudar vposlen v Buttem mora plačati mesečno en dolar za oskrbo v bolnišnici, katero pa zelo redko ali pa sploh nikdar ne upošteva. To je priznal tudi dr. C. H. Horst, ki je družinski zdravnik predsednika Anaconda bakrene družbe Con F. Kelleya, namreč, da rudarji, ki bolhajo za jetiko, katera je zelo razširjena med rudarji, ne dobijo nobene zdravniške oskrbe kljub temu, da plačujejo mesečno po en dolar in da so primorani hoditi na delo v rudnike, dokler jih smrt ne reši trpljenja.

Tako je življenje rudarjev v kraljestvu bakra v Butte, Mont., kar so deloma sami vzrok, ker so nesložni in se pustijo voditi nekaterim demagagom in ki so se pustili apeljati na led in povzročili, da je bila njih strokovna organizacija razbita.

K dogodkom v Trstu.

"Avantijev" komentar k tržkim dogodkom.

Trst, 16. (Izvirno por.) Naravno je, da sedaj vse italijanske javnosti, vse tržko prebivalstvo, ki stoji v veliki večini v taboru svobodnega socialističnega proletačnega, živahnko komentira tragične dogodke in izgredne torkovne noči. Splošna sodba je, da je vlastna zakrivila s svojo pasivnostjo največji zlodin, ker ni kot čuvanje javnega reda in državljanške varnosti ščitila imetja in varnosti državljanov, ki se niso mogli braniti. Izroki nacionalizma so slavili svoje orgije. Vse socialistično časopisje z globokim izrazom občaščevajo in stroge kritike pišejo stvarno in objektivno o poteku dogodkov in njih zavrh. Najzadnjši za nas je komentar milanškega "Avantija". Veliki in ugodni socialistični list kratko in logično piše:

"V listih citamo težke vesti iz Trsta. V odgovor na prejšnje jugoslovanske nacionalistične manifestacije v Splitu so italijanski nacionalistični elementi napadali, plenili in požigali Banke, kavarne, konzulat, so razdejani. Njihovo direktorji, nočemo ponathniti, tega kar citamo v drugih listih. Dobro vemo, kako se zna ustvarjati gotove verzije. Bolj kot pripovedovanje in slikanje dogodkov nas ti dogodki v Trstu spominjajo na tragične dneve počajanja in plenjenja leta 1915. v Milanu. Bolj kakor pripovedovanje međunacionalne časopisa nas zanimalo dejstvo, kdo je bilo mogoče v enem večeru počigli in razbijati, ne da bi lokalna javna sila, ki je v Trstu zelo številna, skušala najti način intervencije. Spominjamo, da so v istem Trstu pri vsemokratnih delavskih demonstracijah varnostne priprave zelo stroge. Kako in zakaj so hotele lokalne oblasti opazovati nerede do globine, ne umevamo. Toda dejstvo, da se ni niti skušalo zbraniti napada na jugoslovanski konzulat, da domnevati, da vlasti ni nasprotna ustvariti diplomatični incident katerega tako deljno pričakuje militarizem. Znova se točaj podlaga nacionalistične strasti. Včeraj v Splitu, danes v Trstu, Jugoslovanski in italijanski kričali so znova na delu, da provocirajo nove tuge obema državama, toda njih provokacije ne bodo imelo uspeha. Delavške male Jugoslavije in Italije bodo zavale varovati svoje življenje in koristi in bodo znale nasprotovati vsakemu kaljenju miru."

Anglia ne sklene nove pogodbe z Japonsko.

London. — Anglia najbrž ne ponovi alijančne pogodbe z Japonsko, ker Kanada in Avstralija silovito nasprotujejo pogodbi.

24. junija t. l. je sedem kamoristov, med katerimi sta bila Gibbie in Orlando, ubilo v salunu William Bowmana in Benjamin Vendela, ko so izvršili roparski napad na salun. Detektiva Norton napad na Pease sta kasneje ujela Orlando z avtomobilom. Njegov avtomobil je bil še vroč in Orlando je napravil izpoved, ker je spoprovornika, reci in piši, da se je Aye, Cleveland, O.

POTOP.

Zgodovinski roman.

Spisatelj: H. Sienkiewicz. — Poslovni Podrednik.

(Nadaljevanje.)

"Pismo od Čarneckega njegovemu kraljevemu veličanstvu!" reče Kmitic in maha s pismom.

Med tem se vstavi čoln na obrežju.

Straža na obrežju skaže čast z orožjem. Zagloba se popolnoma pomiri, prevzame nase naložno poslanca in reče po latinsku:

"Minulo noč je bil ujet na tem obrežju jeden izmed naših vojakov; prisli smo poizvedovat za njim."

"Ne znam latinski", odvrne častnik.

Kmitic ponovi te besede po nemški, na kar odvrne častnik, da je kralj na drugem koncu tabora in radi tega prosi, naj se počaka, češ, da jih gre prijaviti.

Med tem ko je odšel častnik h kralju s poročilom, Janež poslani ogledovati tabor, ki je zavzemal veliko prostranstvo. Utrdba je bila dovolj krepka ter pripravna za brambo. Na sredi tabora se je nahajal književni stan; tam je bila tudi zbrana glavna moč armade.

"Ako jih glad no prepodi od tod, imeli bomo še težak posel z njimi," reče Kmitic. "Vsa okolica je utrjena... Celo konjem ne manjka pače."

"Toda rib bo za toliko ljudi premalo," odvrne Zagloba. "sicer pa lutrovi nimajo radi postnih jedi. Pred kratkim so še imeli vse Poljsko, a sedaj imajo samo ta-le klin, ali pa se znowič vrnejo v Jaroslav."

"Očvidno izkušeni ljudje so delali te napade", meni Volodijevski, ko ogleduje utrdbo z očmi večaka. "Žal pri nas imamo mnogo vojakov-prostakov, za to pa nam nedostaje častnikov. Pa tudi v bojni znanosti smo zaostali daleč za njimi."

"Pošaknjmo konca, pa bomo videli. Po mojem mnenju naj-postavijo oni svojega največjega incenčirja, Sveda ali Nemca, jaz pa postavim proti njemu Roka Kovalskega, pa bomo videli, kateri izmed njih je boljši, ne glede na to, da ničesar poslednji nikakih knjig ter se ni učil bojnje znanosti."

"Da, vi ga še ne morete pozabiti," reče Kmitic.

"Resnica, resnica! Zelo mi je žal za tem slovenskom... Čuj, Andrej, izpregovori z Nemci v njihovem pasjem jeziku ter pojazedi, kaj se je zgodilo z Rokom."

"Vam ni znana disciplina pravilne vojske. Niti jeden vam ne odgovori, sko mu ne zapovej povejnik."

Med tem se je nabralo okrog njih mnogo razvedencev. Vsi so jih radovedno ogledovali.

Konečno se vrne častnik v spremstvu drugemu, kateri se prikoni poslancem ter reče po poljski:

"In odličen vojak!" doda Volodijevski.

"Od vas sem se naučil prvega in drugega," odvrne Sadovski, in se dotakne z roko klobuka. Ko so jedli po taboru jim je Sadovski pojasnil imena raznih polkov, katerih vojaki so opravljali svoje dnevne opravke. Z jedino besedo v taboru je kipeo življenje in vojski so sumeli kakov čebole v panju. Nekateri so še spali, drugi se igrali s kočkami, tretji pili pivo, razgovarjali se in pili. Volodijevski se je šudil njihavi vstrajnosti in bodrosti.

(Dalje.)

Kamoristična vendeta ne pozna usmiljenja.

Ustreženega kamorista so našli ob očinem jariku.

Kamora je zaradi tega oboznila

Orlanda na smrt in preden je prišla sodniška obravnavna, je bila izvršena tudi sodba kamore. Prijeti Orlando se takoj prisegli zaščitev vsem članom Cardinellijske tolpe. Doseči niso mogli voditi predstojnika Sam Cardinella, ker se nahaja v ječi in je obsojen na velenju.

Prijeti niso mogli tudi Ercole, Vlaha, Campiona in Crapa,

ker se nahajajo v ječi. Zadnji se je prišel krimiv in je nastopil kot državna priča in čaka zdaj na sodbo. Cardinella se je nekoč prisegel, da je bil napravljen po izvraženem.

Cardski je bilo prelknjano od krogel in policije sodi, da je napravil ustreljen in še na to vržen iz avtomobila.

Kamoristi so iskali svojo žrtev samo štiri tedne, da so izvedli svoje makševanje, medtem ko policija lahko isči kamorista leta in leta, pa ga še ne najde.

Vprav pred štirimi tedni je prišel Gibbie tajno v Chicago in obiskal svojo sestro mrs. A. Monteleone,

ki je zoperišči, da je nato napravil poizvedbo.

Prijeti Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je bila napravljena poizvedba, da je bil napravljen poizvedbo.

Orlando je b

